

## **ЧАЙНИЙ РИНОК І ТЕНДЕНЦІЇ ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ**

**Корнієнко А.А.**

*Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків*

На сьогодні чайний ринок – один з тих товарних ринків України, що найбільш стабільно розвиваються. Щорічно експерти фіксують збільшення продажів у 5-10%.

Структура споживання чайної продукції в залежності від його виду, за даними брендингового агентства KOLORO є наступною: чорному чаю надають перевагу 63% населення України, на зелений чай припадає 16% споживання, на ароматизований – 8%, фруктовий чай займає 7% структури споживчих вподобань, трав'яний – 4%, і ще 2% припадають на чаї спеціального призначення.

В залежності від виду фасування, чайна продукція поділяється наступним чином: чай в пакетиках (47% українців вживають такий чай), листовий чай в упаковках (31% вподобань), листовий ваговий чай (19%), решта (3%).

Щорічний обсяг ринку чаю в Україні становить близько 22-25 тис. тонн. Чайний ринок України є на 96% імпортозалежним. Лише незначна доля фруктового та трав'яного чаю вирощується та виготовляється в Україні. Весь обсяг чаю з чайного листя є іноземного походження – українські виробники лише фасують продукцію під своїми торговими марками. Так, найбільшу кількість фасованого чаю, за результатами дослідження агентства KOLORO, поставляють до України з Шрі-Ланки (в структурі імпорту ця частка складає близько 50%). Також чай імпортується з Індії (15%), Кенії (15%), Китаю (10%), В'єтнаму, Грузії, Азербайджану та Ірану. Важливим партнером для України виступає Росія, де зосереджені великі фасувальні фабрики і звідки надходить близько 20% імпортного чаю. Така ситуація пояснюється тим, що лідери внутрішнього ринку чаю володіють виробничими потужностями не тільки в Україні, а й в Росії. Останнім часом спостерігається тенденція збільшення долі поставок з Азії та Африки, адже чай звідти дешевше за цейлонський.

Українські чайні компанії займаються переробкою, фасуванням та пакуванням імпортованої сировини. Доля експортованого з України чаю становить близько 1% від усього об'єму імпортованої продукції. Український чай експортують до Молдови (70%), Росії (20%), а також Білорусі, Литви тощо.

На ринку чаю України представлено понад 100 чайних торгових марок, що значно ускладнює процес вибору споживачами певної марки чаю. Найбільш популярним є чай «Ахмад» з долею ринку в 13%, друге місце посідає «Гринфілд» (10% ринку), топ-трійку завершує «Ліптон» (10% ринку). Іншими найбільш відомими торговими марками є «Бесіда», «Батік» та «Хейліс».

Проведене дослідження свідчить про перспективи подальшого росту чайного ринку України. Головними факторами переходу споживачів на продукцію нових брендів стають незадоволення якістю напою, пошук ідеального чаю, а також грамотно побудована рекламна кампанія виробника.